

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360
Uprava:
Trg 8. — Telefon 44.
— se ne vračajo.
— je priložiti znamke
za odgovor.

Seja narodne skupščine.

KOMUNISTIČNI POSLANCI SE IZROČE SODIŠČU.
ARETACIJE KOMUNISTIČNIH POSLANCEV.

Beograd, 2. avgusta. Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 11. Prisotni so bili vsi ministri. Na dnevnem redu je bilo poročilo imunitetnega odseka, naj se izroči sodišču poslanci komunistične stranke. Prvi je govoril posl. Momčilo Ivanič (radikalni disident), ki je poudarjal, da je napačno stališče vladne večine, da imunitetni odsek ni dolžan proučiti, ali so poslanci krivi ali ne, da morajo zapustiti skupščino. To se zdi na prvi pogled pravilno, toda v resnici ni. Imunitetni odsek odnosno skupščina imata dolžnost, ali so izpolnjeni pogoji za tako izročitev. Edino konkretno mesto v vsem pisanju preiskovalnega sodnika je, da je bilo v komunističnem klubu odločeno, da se mora na obznanje reagirati z atentati in tajno teroristično organizacijo. Atentator Stejič je najprej izjavil, da sta k izvršitvi atentata pripravljala poslanca Filipovič in Čopić, pozneje je dodal tudi Kovačevića in sedaj pravi, da je dobil nalog od vsega komunističnega kluba. Ako se presoja, kako je podal te izjave suksesivno, se mora dvomiti, da je te izjave podal resen človek in da se more tem izjavam verjeti. Preiskovalni sodnik bi moral navesti tudi datume, kdaj je to klub sklenil, in potem bi se moglo še proučiti, ali so z ozirom na to delovali vsi komunistični poslanci in ali so vsi krivi. Tako pa spravi skupščina lahkomišelnost v nevarnost imunitetne poslancev in s tem tudi samo sebe. Posl. Kaclerovič (komunist) izjavi nato v svojem govoru, da je ves akt preiskovalnega sodnika lažnjive konstrukcije in da nima dokazov za ono, kar trdi. Tu se navaja, kdaj je bil sklenjen atentat, kdo ga je sklenil in kdo je bil pri tem prisoten. Glavni oddelek govori o vseh komunističnih poslancih. V tem se jasno vidi tendenca, da se hoče atenuat, ki ga obsojamo, izkoristiti za uničenje komunističnega gibanja. V statutih komunistične stranke so predpisane tri oblike za reševanje političnih vprašanj, k neres, osrednji sranski svet in izvrševalni odbor. Poslanski klub pa ima vršiti samo prehodno organizacijo parlamentarnega dela. Po statutih stranke ne more klub sprejeti takih sklepov, kakor se to trdi. Popolnoma jasna je tudi še druga stvar. Ne more se verjeti, da bi 58 ljudi tukaj v klubu takorekoč pred očmi vsega sveta sklepali kaj takega. Tega ne more verjeti noben resen človek. Akt preiskovalnega sodnika ne nudi dovolj gradiva in se mora radi tega odkloniti. — Nato je govoril posl. Ivan Deržić (nar. soc.), ki se je izjavil za to, naj se komunistični poslanci izroče sodišču, ker so hujšali za nasilno izpremembo reda v državi. Značilno za voditelje komunistične stranke je, da so na pr. v Ljubljani, ko se je streljalo na ulici, vsi komunistični voditelji pobegnili, po njih zapeljano nedolžno ljudstvo pa je moralo trpeti. — Posl. Jovan Džono- vič (republikanec) izjavi, da je nelo- gično, ako se razpravlja o izročitvi poslancev sodišču, ko je že sprejet zakon, s katerim se ukinjajo njihovi mandati. Ako pa se že razpravlja, je nepravilno, da se vsi izročajo sodišču, ker vsi ne morejo biti krivi. Med njimi so taki, ki so že 7 do 8 mesecev bolni in ki ne prihajajo v klub, kakor so tudi taki med njimi, ki so na dopustu. Preiskovalni sodnik bi moral za vsakega posameznika navesti, kaj je zakrivil, da bi se moglo presoditi, ali se naj izroči sodišču ali ne. — Poslanec Vladimir Marković (komunist) je v svojem govoru navajal zgodovino svojega delovanja v času Avstrije. Vedno je delal proti Avstriji in je moral bežati, da se je izognil temnici in morebiti tudi smrtni kazni. Odločno je proti temu, da se komunistični poslanci izroče sodišču.

Za tem je govoril minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, ki je med drugim izjavil: Odveč bi bilo puščati se v analizo akta preiskovalnega sodnika. Mi smo poklicani, da ta akt analiziramo. Gospodje, ki so govorili o tem vprašanju kažejo, da napačno pojmujejo imunitetno pravo. Vprašanje imunitete nima onega značaja, ki se mu je pripisoval v vseh govorih. Ako je res, da so izjavili atentator in soudeležniki v atentatu, da so dobili nalog od kluba komunističnih poslancev, je potem potrebno, da se stvar prouči in pre-

išče. Gospodje, ki vedo, kaj je imuniteta in kaj je njena vsebina, zelo dobro vedo, da preiskovalni sodnik v svrhu preiskave takih zadev ne more klicati poslancev k zaslišanju, ako ni skupščina dvignila njihove imunitete. (Nemir). Da so vsa vprašanja, ki so v zvezi z atentatom, popolnoma preiščena in ugotovi čista resnica, je torej potrebno, da suspendira skupščina imunitete. Mislim, da je dovolj, kar sem rekel glede tega, dodati pa imam samo še, da bi taka izjava kakor jo je podal posl. Kovačević o atentatu, morala povedati resnice, ne smel bi se pa v skupščini opravičevati atentat kot posledica socialne bede, nezadovoljstva naroda itd. Atentator, ki je hotel izvesti atentat na prestolonaslednika Aleksandra, ni storil tega radi socialne bede, ravnotako tudi ne drugi atentat, ki je končal življenje našega prijatelja plemenitega Draškovića. Kar je izjavil Ljuba Jovanović v zakonodajnem odseku, je povedal pravilno, da je komunistična politična stranka sprejemala nekilične člane v stranko in se ni trudila voditi svojo politiko v interesu države, kar kaže tudi delo gotovih komunističnih poslancev. Naj navedem samo nastopno. Eden vaših drugov, čegar lastnoročno pismo imam v rokah, pravi v tem pismu, nisan. v Črni gori, naj ljudstvo ne izroči orožja, ker so oni, ki so v šumah, naši zavezniki. Ta vaš drug je bilvi učitelj, posl. Pavle Žižić, ki je sam na ta način dokazal zveze organizacij v šumah, vašo stranko in klubom. (Protesti pri komunistih. Predsednik kliče k redu.) Ne razburjajte se g. Žižić. O vas je dosti v akcijah in se morete tudi pohvaliti, kako ste zbirali šolsko decu in zlorabljali svojo službo za to, da ste s šolskimi otroci demonstrirali proti oblastim. (Posl. Žižić kliče: To ni resnica!) To je dokazano, in se radi tega ne razburjajte. (Glasovi pri komunistih: Ako je to storila dvojica ali trojica, niso tega storili ostali!) Tudi nisem trdil, da je to delala vsa komunistična stranka in da je za to odgovorna. Re'el sem samo, da niste vodili kontrole nad svojimi posamezniki in tako je prišlo do tega, do česar je došlo. (Nemir.) Vsi občutimo in vsi dobro veste, da živimo v kritičnem času ne samo pri nas, ampak po vsej Evropi. Povsod se radi tega trudijo vsi državniki, da bi dobili v svoje roke vsa sredstva, s katerimi bi lahko zaustavili prevratne elemente. (Vzklik: Tega ni rekel Lloyd George!) Lloyd George je dobil od parlamenta zakon, po katerem more proglasiti obsedno stanje in uvesti preke sode, kadar hoče. Ali pa nam je dal naš parlament pooblastilo, da moremo kaj takega izvesti. (Posl. Kosta Novaković: Vi ste to delali tudi brez pooblastila!) Ne smatram za potrebno, spuščati se podrobneje v slučaj naš, ker bo bo o njem sklepalo naše neodvisno sodišče, na katerega vlada ne more vplivati. Ob tej priliki hočem samo navesti, da ta vada, dokler bo na svojem mestu, ne bo trpela na podlagi zakona, ki je bil včeraj sprejet v skupščini, nobene akcije, ki bi bila naperjena proti državi in proti redu v državi. Z največjo strogostjo proti zakonu bo nastopala za kaznovanje vseh elementov, ki bi hoteli podreti temelje naše države in hoteli delati proti njej.

(Burno odobravanje.)
Zatem je posl. Pavle Žižić (komunist) podal osebno pojasnilo na očitjanja ministra Pribičevića. — Poslanec Zvonimir Bernot (soc. dem.) izjavi početkom svojega govora, da je bil včeraj izvršen v skupščini čin, ki ne more zadovoljiti nikogar. Zatem je govoril proti narodnim socialistom, češ da je znano o posameznikih izmed njih, da niso narodni, ker ne znajo njihovi otroci niti slovensko niti srbsko. Končno se je izjavil proti izročitvi poslancev sodišču. — Posl. Vladimir Fabjančič (komunist) je naglašal, da je komunistična stranka v Sloveniji takoj po atentatu potom svojega pokrajinskega odbora obsodila atentat ter naslovila na delavstvo poziv, da to ni taktika komunistične stranke, temveč anarhistov. Govorim samo za Slovenijo,

toda mi smo sestavni del komunistične stranke, že v prvi številki svojega lista »Rdečega praporja« smo prinesli pojasnilo, da v naših vrstah ni mesta za lumpe in deklarirane elemente, kakor tudi ne za anarhistične teroriste. Trdi, da ni krivcev v komunistični stranki in kolikor mu je znano, tudi ne more biti krivcev v vodstvu stranke. Ko se je dogodil atentat, ga je imenoval za zločin in sicer ne samo zločin nad osebo, nad katero se je izvršil, temveč tudi napram posameznim razredom v tej državi. Krivci so tudi na nasprotni strani, ne samo pri komunistih. Neupravičeno je, da se izroče vsi komunistični poslanci sodišču na zahtevo preiskovalnega sodnika, ne da bi se zadeva prej proučila. — Sklepno besedo je imel nato minister za pravosodje Marko Gjuričič, ki je naglašal, da se bo skupščina odzvala pozivu preiskovalnega sodnika, ko zaupa njegovega delu. Zakon o zaščiti države je od sedaj naprej v veljavi. S tem, ako se zahteva izročitev posameznih poslancev sodišču, še ni rečeno, da so ti poslanci tudi krivi. Poslanci, proti katerim niso osnovane obtožbe, se ne bodo zaprli in se tudi ne bodo sodili. Odklanjamo pa izjavo posl. Džono- viča, ki je rekel, da so navedbe sodnika monstrozne in da jih je treba z vso energijo odkloniti. — Zatem se je vršilo glasovanje. Poslanci manjšine so glasovali proti predlogu imunitetnega odseka. Predsednik je nato objavil, da je poročilo imunitetnega odseka sprejeto in da se izroči sodišču posl. Valentin Mlakar ter vsi ostali poslanci, navedeni v poročilu imunitetnega odseka.

Zagreb, 2. avgusta. »Riječ« poroča iz Beograda, da je policija po seji skupščine aretirala komunistične poslance Miliča, Života Milojkovića, Lazo Stefanovića, Gjura Kalaja, Trebinca, Korena in Simo Miljuša.

POVRATEK REGENTA ALEKSANDRA V DOMOVINO.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Njegovo Visočanstvo regent Aleksander, ki se mišl sedaj v Parizu, se bo najbrže v drugi polovici avgusta vrnil v Beograd.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PAŠIČ ODIDE V INOZEMSTVO.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić se namerava v prihodnjih dneh podati na počitnice v inozemstvo.

IZ JUGOSLOVANSKEGA NOVINARSTVA.

Beograd, 2. avg. (Izv.) Dne 29. julija je izšla prva številka glasila Udruga jugoslovenskih novinarjev pod naslovom »Novinar« ki vsebuje pravila o kongresu v Sarajevu in o delovanju Udruga jugoslovenskih novinarjev, nadalje poročilo o kongresu v Sarajevu in o delovanju osrednje uprave in beleške. Na koncu se nahaja izjava centr. upr., ki slove: Brezvestno rovarjenje proti našemu Udruguju s strani nekaterih lastnikov listov, katerih postopanje je čisto nepravilno, brezobzirno in brezvestno, je centralno upravo Udruga jugoslovenskih novinarjev prisililo, da tem potom izjavi, da se naše udruženje kot strokovno društvo ne ozira na politično prepričanje svojih članov in da Udruguje nima nikakih političnih tendenc. Zveza s komunisti, ki nam jo naši brezvestni nasprotniki očitajo, je že zaradi tega izključena, ker je med 250 člani Udruga samo 6 komunistov in od te števila ni niti eden član uprave. — (G. Pijade je izstopil iz odbora zaradi bolezni.) Ti gospodje so bili vedno lojalni člani Udruga in prepuščajo svojimi ovirami iz vse kraljevine, da primerno ocenijo grdo in izjavalno nastopanje dveh ali treh breznačelnih in pouličnih listov: Centralno tajništvo smatra za svojo kolegijsko dolžnost, da izjavlja, da niti eden član uprave ne vsiljuje Udruguju svojega političnega prepričanja.

VOJASKA KONVENCIJA MED JUGOSLAVIJO IN ČESKOSLOVAŠKO.

Praga, 2. avg. (Izv.) Pogajanja med Jugoslavijo in Čekoslovaško za sklenitev vojaške konvencije, ki se vrše v Pragi, bodo kmalu končana. Ta konvencija se sklne v okvirju politične zveze male antante in bo slična stari balkanski konvenciji proti Franciji.

Za državno avtoriteto.

Narodna skupščina je sprejela predlog zakonodajnega odbora: predlog je postal zakon.

Ze pred sprejetjem smo poudarili, da nosi vladni predlog na sebi vse znake površnosti in da je njegova juridična forma pod psom. Možnost izkoriščanja v strankarske svrhe je skoraj neomejena. Kljub temu pa smo se odločili, ker ni bila dana možnost debate, za sprejetje tega predloga in predlog je danes zakon.

Ce je bil predlog formalno slab, seveda ne more biti niti zakon dober. Tudi zakon je slab in postane v nepravih, brezvestnih rokah našemu državnemu in narodnemu edinstvu lahko bolj nevaren, kot ves komunistični pokret. Napačno pojmovanje in izkoriščanje proti drugim kot prevratnim hujšakem lahko razbije obstoj države same.

Izredna moč, ki jo je dobila s tem zakonom vladna večina se mora obratiti izključno le proti zavestnim zavalcem našega ljudstva v protidrjavno gibanje in nasilje ter kvečjemu še proti neozdravno zaslepljenim idealnim fanatikom. Do tu sega zdrava uporaba izredne moči, ki jo je skupščina zapupala današnji vladni večini. Vse, kar bi šlo preko, bi bila zloraba zaupanja, ki bi rodila veliko zla in najsilnejšo reakcijo od strani vseh, ki resnično dobro mislijo z našo državo in našim narodom. In ta reakcija bi preko oborožene moči, preko bajonetov in topov vrgla vladno večino, ki ne bi znala ali hotela pravilno uporabiti danega ji zaupanja.

Svarimo vlado sedaj že, kot smo jo svojčas pravočasno, žalibog zaman svarili pred komizmom. Takrat bi se dal brez izrednih zakonov v korenih zatreti ves komunistični pokret, da ne bilo bi treba družega, kot nekoliko podpore ali vsaj tolerance napram narodnim delavskim organizacijam. Takrat je vlada krenila na napačno pot in sama gladila pot komizmu. Naj nas ne presliži danes, ko gre za zaščito države in njen obstoj.

Opozorjamo na nekatera dejstva, katera mora vsak moder državnik danes brezpogojno vpoštevati. Jugoslavija je tako obkrožena od sovražnikov, da lahko vsak notranji razkol v državi sami privede do razpada države. In kakor javljajo zadnje vesti, se že kažejo znaki tega razkola — brat se je dvignil nad brata in bje v slepi strasti po svoji lastni krvi. Snujejo se narodne obrane, ki nimajo drugačnih ciljev kot fašistovske organizacije v Italiji, šovinistični listi pa so ponekod pričeli pisati v tonu, da mora pri čitanju teh strašnih izbruhov strastnega sovraštva vsakega količjak kultiviranega človeka strestiti groza.

Tukaj je istotako potrebna zaščita države, kot proti komunističnemu pokretu. Terorizem z desne je državnemu obstoju ravno tako nevaren kot terorizem z leve in proti brezvestnim hujšakem in šovinistom z ene kot druge strani se mora novi zakon uporabiti nepristransko z isto strogostjo. Vlada ne sme pripustiti, da bi se pri nas dogajalo isto, kot se godi v Italiji, kjer mori brat brata in mu zažiga domove. Vlada ima danes zakonska sredstva v rokah in dovolj moči, da odstrani vsako nevarnost.

Samovolja nahujškanih mas in neodgovornih elementov ne sme zmagaft nad treznim premislekom in zakonitostjo. Državne koristi zahtevajo miren razvoj v našem notranjem življenju in naša vlada naj ve:

Za avtoriteto države gre!

USODA ČEHOV V RUSIJI.

Praga, 2. avg. (Izv.) Narodni demokratski poslanci so predložili skupščini interpelacijo, kjer zahtevajo, naj se zunanji minister dr. Beneš zavzame za to, da se izpustijo na svobodo Čehi, ki so zaprti v Moskvi. Stevilo Čehov, ki so zaprti v Moskvi, znaša približno 200. Ako se ti Čehi ne odpušijo na svobodo, zahteva interpelacija represalije.

SAZONOV V KARLOVIH VARIH.

Praga, 2. avg. (Izv.) Bivši ruski zunanji minister Sazonov je došel v Karlove vane.

NOVI VOJAŠKI POVELJNIK NA SLOVAŠKEM.

Praga, 2. avg. (Izv.) Za naslednika vojaškega poveljnika na Slovaškem generala Fourniera je določen general Padis.

LAKOTA V RUSIJI.

Helsingfors, 2. avgusta. (Izv.) Pisatelj Maksim Gorkij, ki je v zadnjem času močno oslabil vsled bruhauja krvi, je v toliko ozdravel, da je zamogel odpotovati v Petrograd, kjer namerava izdati na Evropo oklic radi takojšnje odpomoci stradalajoči Rusiji. Čeprav ni dobil k temu koraku nobene naloge sovjetske vlade, se je vendar k temu iz lastnega nagiba odločil, ker si šteje v dolžnost, da poišče pomoč za stradalajoče rojake.

Moskva, 2. avgusta. Posočna komisija, ki jo je sestavil vserski izvrševalni odsek in ki je prepotevala ozemlja, kjer divja lakota, poroča da je splošni položaj sicer zelo težak, vendar pa ne brezupen. Komisija je ustanovila različno pomožno institucijo in se je bavila tudi v vprašanjem preselitve otrok, kmetov in delavcev na bolj rodovitna ozemlja.

Kodanj, 1. avgusta. Po poročilu »Izvestije« znaša število gladujočih prebivalcev vzhodne Rusije, ki korakajo proti Moskvi, preko 6 milijonov.

Kodanj, 1. avgusta. »Politiken« javlja iz Rige: Uradno se naznanja, da divja kolera v samarski guberniji. V mestu Samara samem je dnevno

400 novih slučajev. Veliko število staršev, ki beže, je zapustilo svoje otroke. V samarski guberniji je že preko 40.000 takih zapuščenih otrok. Trockij je izjavil v razgovoru, da je razširjena govorica o mobilizaciji sovjetske Rusije proti Poljski, Komuniji in Letski predzrna imperialistična laž, ker je rdeča armada sedaj tri do štirikrat manjša kot pred osmimi meseci. Ustanovilo se je pač mnogo novih častniških šol, da se izboljša bojna sposobnost vojske.

ZAUPNICA ITALIJANSKI VLADI.

Rim, 1. avg. Parlament je z veliko večino sprejel dnevni red, v katerem se je vladi izrekla zaupnica.

IRSKO VPRAŠANJE REŠENO?

Berlin, 2. avg. Po poročilu »East Europe« iz Dublina se irsko vprašanje lahko smatra že za rešeno, ker so sinfajnovci sprejeli ponudbo angleške vlade.

Borzna poročila.

Zagreb. Efekt. Banka za Primorje 835 do 840. Jadranska banka 1830—1850. Jugoslovska banka 535—539. Ljubljanska kreditna banka 800—801. Slovenska eskomptna banka 0—625. Praštediona 6125—6135. Eskomptna banka 362—365. Devize: Berlin 218.50—219.25. Rim 756—770. London 634—635. New York kabel 171.50—178.50. Praga 220.50—220.75. Dunaj 2.50—2.60.

Dunaj, 2. avgusta. Devize. Amsterdam 30.150—30.250. Zagreb 552—556. Beograd 2204—2224. Berlin 1194—1200. Bruselj 7355 do 7395. Budimpešta 245—248. Bukarešta 1240—1250. Kristijanija 12.525—12.575. Kodanj 14.975—15.025. London 3517.50—3537.50. Milan 4170—4190. Pariz 7517.50—7557.50. Praga 1226.50—1232.50. Sofija 767.50—787.50. Varšava 48.75—50.75. Frankfurt 16.100—16.150. Valute. Ameriški dolarji 984.50—988.50. nemške marke 1193—1199. angleški funti 3475—3517. Italijanske lire 4140—4160. francoski franki 7490—7530. jugoslovenski dinarji (stotaki) 2182—2202. poljske marke 47—49. romunski lei 1235—1275. švicarski franki 16.085—16.135. čekoslovaške krone 1312—1336. madžarske krone 246—249.

Curih, 2. avgusta. Devize. Berlin 7.455. New York 610. Pariz 46.55. Milan 25.90. Praga 7.60. Varšava 0.30. Zagreb 3.50. Budimpešta 1.53. Bukarešta 7.65. Dunaj 0.61. avstrijske krone 0.65.

Michel Zévaco:

„NOSTRADAMUS.“

Smeli Nostradamusov duh je hotel premagati daljavo in smrt... Ali ga je popadla hipna blaznost obupa? Je li izkušal prodreti v globoke tajnosti, ki jih še ni razrešil človeški um? Ali se je spustil v vrtoglavo brezno magnetizma? Naša naloga ni odgovarjati na ta vprašanja; pač pa bodo odgovarjala dejstva v prihodnjih poglavjih te povesti...

Tragiško molčanje je vladalo v sobi, kjer je spal francoski prestolonaslednik Franc. Krčevito se je vzdignil, iztegnil roke, kakor bi hotel nekaj pehnuti od sebe, ter padel s strašnim vzvikom nazaj med svoje blazine. Ta grozni krič je vzdramil Nostradama in ga siloma prestavil iz krajev njegovih čudnih misli v vidni, prijemljivi svet resničnosti. Zdelo se mu je, da polje v njegovi duši brezbrežno morje obupa. Z drhtečimi ustnicami je zamrmral sam pri sebi:

»Ni je bilo k meni!... Kaj naju loči? In kdo je kriv?...«
Nov krič iz Francovih ust ga je privabil k njegovi postelji. Učenjak je zmagal v njem nad boleščjo srca. Sklonil se je k princu, ki je bridko ječal. Buljil je z očmi; ustnice so se mu penile.

Nostradamus ga je pogledal in zamrmral sočutno:
»Čas je! Otmimo to bedno človeško bitje; morda mi bodo šli nevidnih sil potem prijaznejši...«
Stopil je k mizi, da bi vzel stekleničico A v tistem trenutku je zatulil Franc:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

Nostradamus je priskočil, držeč v roki stekleničico s protistrupom, ki ga je bil pripravil s tolikšno skrbjo.

»Ona je tu!« je hropel bolnik. »Rešite me pred njo! Odpodite jo!«

»Delirij!« je zamrmral Nostradamus in odmahnil stekleničico, da bi izlila njeno vsebino v Franceva usta. Mahoma pa je vztrepetal do dna duše.

»Delirij?« je povzel. »A če se mu ne blede? Če vidi res prikazane?...«

Zamašil je stekleničico. Mrtvaška bledest mu je pokrila obraz. Prijel je France za roko in ga vprašal s tistim čudnim, kovinskim glasom, ki mu je bil lasten v nekaterih trenutkih:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

Nostradamus je priskočil, držeč v roki stekleničico s protistrupom, ki ga je bil pripravil s tolikšno skrbjo.

»Ona je tu!« je hropel bolnik. »Rešite me pred njo! Odpodite jo!«

»Delirij!« je zamrmral Nostradamus in odmahnil stekleničico, da bi izlila njeno vsebino v Franceva usta. Mahoma pa je vztrepetal do dna duše.

»Delirij?« je povzel. »A če se mu ne blede? Če vidi res prikazane?...«

Zamašil je stekleničico. Mrtvaška bledest mu je pokrila obraz. Prijel je France za roko in ga vprašal s tistim čudnim, kovinskim glasom, ki mu je bil lasten v nekaterih trenutkih:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

Nostradamus je priskočil, držeč v roki stekleničico s protistrupom, ki ga je bil pripravil s tolikšno skrbjo.

»Ona je tu!« je hropel bolnik. »Rešite me pred njo! Odpodite jo!«

»Delirij!« je zamrmral Nostradamus in odmahnil stekleničico, da bi izlila njeno vsebino v Franceva usta. Mahoma pa je vztrepetal do dna duše.

»Delirij?« je povzel. »A če se mu ne blede? Če vidi res prikazane?...«

Zamašil je stekleničico. Mrtvaška bledest mu je pokrila obraz. Prijel je France za roko in ga vprašal s tistim čudnim, kovinskim glasom, ki mu je bil lasten v nekaterih trenutkih:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

Nostradamus je priskočil, držeč v roki stekleničico s protistrupom, ki ga je bil pripravil s tolikšno skrbjo.

»Ona je tu!« je hropel bolnik. »Rešite me pred njo! Odpodite jo!«

»Delirij!« je zamrmral Nostradamus in odmahnil stekleničico, da bi izlila njeno vsebino v Franceva usta. Mahoma pa je vztrepetal do dna duše.

»Delirij?« je povzel. »A če se mu ne blede? Če vidi res prikazane?...«

Zamašil je stekleničico. Mrtvaška bledest mu je pokrila obraz. Prijel je France za roko in ga vprašal s tistim čudnim, kovinskim glasom, ki mu je bil lasten v nekaterih trenutkih:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

Nostradamus je priskočil, držeč v roki stekleničico s protistrupom, ki ga je bil pripravil s tolikšno skrbjo.

»Ona je tu!« je hropel bolnik. »Rešite me pred njo! Odpodite jo!«

»Delirij!« je zamrmral Nostradamus in odmahnil stekleničico, da bi izlila njeno vsebino v Franceva usta. Mahoma pa je vztrepetal do dna duše.

»Delirij?« je povzel. »A če se mu ne blede? Če vidi res prikazane?...«

Zamašil je stekleničico. Mrtvaška bledest mu je pokrila obraz. Prijel je France za roko in ga vprašal s tistim čudnim, kovinskim glasom, ki mu je bil lasten v nekaterih trenutkih:

»Ona je tu! Stopila je v sobo — tukaj je! Na pomoč! Ne zapustite me!«

»Kdo je tu? Kdo je stopil v sobo?«

In Franc je odgovoril z zamirajočim glasom:

»Ona, ki ste jo klicali!...«

II.

Izpoved.

Vzdih strašne muke je napel Nostradamove prsi. Toda ni se genil. Stal je nepremično, kakor bi se bal vsakega najmanjšega giba, da ne bi prepodil nje, ki jo je bil poklical... in ki je bila zdaj tu!... Samo žareči pogled njegovih oči, iz katerih je švilgal neznosen plamen, je ostal uprt v prestolonaslednika.

Franc je divje bil okrog sebe. Zvijal se je na svojem ležišču. Kosci brezmišelnih besed so mu uhajali preko ustnic. Nostradamus je molčal in v nepremični pozornosti čakal konca te strašne borbe.

»Ne!« je hropel princ. »Njemu ne! Nočem! Ne povem mu ničesar!...«

Ta strašni boj med Francem in med nevidnim bitjem, ki mu je velevalo govoriti, se je nadaljeval še nekaj minut. Nato se je zgrudil prestolonaslednik nazaj. Črte njegovega obraza so se pomirile. Pokoj se je vrnil polagoma v njegovo dušo. In ko je nazadnje odprl oči, se je začudeno ozrl. Pogled mu je zletel naravnost k uri; kazala je polnoči. Nato je uprl oko v Nostradama, ki je stal še vedno molče na svojem mestu.

»Nekaj strašnega se mi je sanjalo!« je zamrmral prestolonaslednik. »Bog bodi zahvaljen, da so bile samo sanje!«

»Kaj se vam je sanjalo?« je vprašal lečnik.

»A zdaj,« je rekel princ, kakor bi bil preslišal vprašanje, »zdaj je čas, da mi daste resnično pijačo... Saj ste obljubili: o polnoči!...«

Nostradamus je zmagal z glavo in velel z rahlim glasom:

»Ali ne boste najprej izvršili povelja, ki vam ga je dala ona v snu?«

Franc je vztrepetal. Toda ni se začudil besedam. Zdelo se mu je, da je bil Nostradamus prisoten v njegovih sanjah, in da se te sanje nemara še zdaj nadaljujejo.

»Obljubil sem ji, da se izpovem,« je odgovoril. »Zato vam hočem razodeti vse, vse, kar vem... Ali bi se vrnila, če bi molčal?«

»Nedvomno bi se,« je dejal Nostradamus.

»Če je tako, vam povem svoj zločin,« je povzel Franc z vročično hlastnostjo.

»Zločin!« je vzkliknil Nostradamus. »Zločin ste zakrivali? Nad kom?«

»Nad Marijo,« je odgovoril prestolonaslednik.

Nad Marijo! Te besede so padle v Nostradamovo dušo kakor strela z neba. Zmajal se je. Megla se mu je storila pred očmi. Obupno je moral napeti voljo, da se je vzravnil in obvladal. Z mirnim glasom je velel:

»Povejte svoj zločin!«

»Zakaj baš vam in ne komu drugemu?« je zahropel Franc. »Svečenika hočem! Izpovednika! Ne! Ostanite! Čutim, da ste vi tisti, ki se mu moram izpovedati! Poslušajte tedaj!... Bilo je strašno — bilo je strašnejše od vsega, kar si morete misliti!... Ljubila sva jo oba: moj brat Henri in jaz!...«

»Ljubila sta jo?« je kriknil Nostradamus s strašnim glasom.

»Da!« je zahropel princ. »Na življenje in smrt.«

»Vi in vaš brat!...«

»Midva... Ljubila, tako zelo, da je zavladalo med nama smrtno sovraštvo. Naposled sva jo dobila v svojo oblast.«

»V svojo oblast?!« je omahnil Nostradamus. »Kdo vama jo je izročil? Govoril!«

»Izročila sta nama jo dva človeka, ki sta nama bila vdana... podkupljena...«

»Kako jima je bilo ime? je zarjul Nostradamus.

»Gaetan de Roncherolles in Jacques d'Albon de Saint-André.«

S plamtečim pogledom se je ozrl Nostradamus proti nebu. Strašna kletev se je dvignila iz globine njegovega srca ter izzvenela na blede ustnicah.

»Vi in vaš brat,« je povzel, »sta ljubila Marijo? In izročila sta vama jo Jacques d'Albon de Saint-André in Gaetan de Roncherolles? Saj tako ste dejali, kaj ne?«

»Da! zakaj me gledate tako čudno?... Oh, bojim se vas, kakor prej... v sanjah... Ničesar vam več ne povem!«

»Pomirite se,« je velel Nostradamus, »in nadaljujte. Kaj sta storila z njo, ko sta jo dobila v svojo oblast?«

»Pijačo!« je zahropel Franc. »Protistrup! Naglo!... Čutim, da umiram!...«

»Še imate časa. Ne mudi se.«

»Polnoči!« je zastokal princ ves prepaden. »Da, še imam časa... Bilo je takole: ker se nama je upirala, sva jo dala obtožiti čarodjstva in zapreti v Tempel.«

Nostradamus se ni genil. Bil je podoben pošasti.

»Nad Marijo,« je odgovoril prestolonaslednik.

Nad Marijo! Te besede so padle v Nostradamovo dušo kakor strela z neba. Zmajal se je. Megla se mu je storila pred očmi. Obupno je moral napeti voljo, da se je vzravnil in obvladal. Z mirnim glasom je velel:

»Povejte svoj zločin!«

»Zakaj baš vam in ne komu drugemu?« je zahropel Franc. »Svečenika hočem! Izpovednika! Ne! Ostanite! Čutim, da ste vi tisti, ki se mu moram izpovedati! Poslušajte tedaj!... Bilo je strašno — bilo je strašnejše od vsega, kar si morete misliti!... Ljubila sva jo oba: moj brat Henri in jaz!...«

»Ljubila sta jo?« je kriknil Nostradamus s strašnim glasom.

»Nad Marijo,« je odgovoril prestolonaslednik.

Nad Marijo! Te besede so padle v Nostradamovo dušo kakor strela z neba. Zmajal se je. Megla se mu je storila pred očmi. Obupno je moral napeti voljo, da se je vzravnil in obvladal. Z mirnim glasom je velel:

»Povejte svoj zločin!«

»Zakaj baš vam in ne komu drugemu?« je zahropel Franc. »Svečenika hočem! Izpovednika! Ne! Ostanite! Čutim, da ste vi tisti, ki se mu moram izpovedati! Poslušajte tedaj!... Bilo je strašno — bilo je strašnejše od vsega, kar si morete misliti!... Ljubila sva jo oba: moj brat Henri in jaz!...«

»Ljubila sta jo?« je kriknil Nostradamus s strašnim glasom.

»Da!« je zahropel princ. »Na življenje in smrt.«

»Vi in vaš brat!...«

»Midva... Ljubila, tako zelo, da je zavladalo med nama smrtno sovraštvo. Naposled sva jo dobila v svojo oblast.«

»V svojo oblast?!« je omahnil Nostradamus. »Kdo vama jo je izročil? Govoril!«

»Izročila sta nama jo dva človeka, ki sta nama bila vdana... podkupljena...«

»Kako jima je bilo ime? je zarjul Nostradamus.

»Gaetan de Roncherolles in Jacques d'Albon de Saint-André.«

S plamtečim pogledom se je ozrl Nostradamus proti nebu. Strašna kletev se je dvignila iz globine njegovega srca ter izzvenela na blede ustnicah.

»Vi in vaš brat,« je povzel, »sta ljubila Marijo? In izročila sta vama jo Jacques d'Albon de Saint-André in Gaetan de Roncherolles? Saj tako ste dejali, kaj ne?«

»Da! zakaj me gledate tako čudno?... Oh, bojim se vas, kakor prej... v sanjah... Ničesar vam več ne povem!«

»Pomirite se,« je velel Nostradamus, »in nadaljujte. Kaj sta storila z njo, ko sta jo dobila v svojo oblast?«

»Pijačo!« je zahropel Franc. »Protistrup! Naglo!... Čutim, da umiram!...«

»Še imate časa. Ne mudi se.«

»Polnoči!« je zastokal princ ves prepaden. »Da, še imam časa... Bilo je takole: ker se nama je upirala, sva jo dala obtožiti čarodjstva in zapreti v Tempel.«

Nostradamus se ni genil. Bil je podoben pošasti.

»Nad Marijo,« je odgovoril prestolonaslednik.

Nad Marijo! Te besede so padle v Nostradamovo dušo kakor strela z neba. Zmajal se je. Megla se mu je storila pred očmi. Obupno je moral napeti voljo, da se je vzravnil in obvladal. Z mirnim glasom je velel:

»Povejte svoj zločin!«

»Zakaj baš vam in ne komu drugemu?« je zahropel Franc. »Svečenika hočem! Izpovednika! Ne! Ostanite! Čutim, da ste vi tisti, ki se mu moram izpovedati! Poslušajte tedaj!... Bilo je strašno — bilo je strašnejše od vsega, kar si morete misliti!... Ljubila sva jo oba: moj brat Henri in jaz!...«

»Ljubila sta jo?« je kriknil Nostradamus s strašnim glasom.

»Da!« je zahropel princ. »Na življenje in smrt.«

»Vi in vaš brat!...«

»Midva... Ljubila, tako zelo, da je zavladalo med nama smrtno sovraštvo. Naposled sva jo dobila v svojo oblast.«

»V svojo oblast?!« je omahnil Nostradamus. »Kdo vama jo je izročil? Govoril!«

»Izročila sta nama jo dva človeka, ki sta nama bila vdana... podkupljena...«

»Kako jima je bilo ime? je zarjul Nostradamus.

»Gaetan de Roncherolles in Jacques d'Albon de Saint-André.«

S plamtečim pogledom se je ozrl Nostradamus proti nebu. Strašna kletev se je dvignila iz globine njegovega srca ter izzvenela na blede ustnicah.

»Vi in vaš brat,« je povzel, »sta ljubila Marijo? In izročila sta vama jo Jacques d'Albon de Saint-André in Gaetan de Roncherolles? Saj tako ste dejali, kaj ne?«

»Da! zakaj me gledate tako čudno?... Oh, bojim se vas, kakor prej... v sanjah... Ničesar vam več ne povem!«

»Pomirite se,« je velel Nostradamus, »in nadaljujte. Kaj sta storila z njo, ko sta jo dobila v svojo oblast?«

»Pijačo!« je zahropel Franc. »Protistrup! Naglo!... Čutim, da umiram!...«

»Še imate časa. Ne mudi se.«

»Polnoči!« je zastokal princ ves prepaden. »Da, še imam časa... Bilo je takole: ker se nama je upirala, sva jo dala obtožiti čarodjstva in zapreti v Tempel.«

Nostradamus se ni genil. Bil je podoben pošasti.

»Nad Marijo,« je odgovoril prestolonaslednik.

Nad Marijo! Te besede so padle v Nostradamovo dušo kakor strela z neba. Zmajal se je. Megla se mu je storila pred očmi. Obupno je moral napeti voljo, da se je vzravnil in obvladal. Z mirnim glasom je velel:

»Povejte svoj zločin!«

»Zakaj baš vam in ne komu drugemu?« je zahropel Franc. »Svečenika hočem! Izpovednika! Ne! Ostanite! Čutim, da ste vi tisti, ki se mu moram izpovedati! Poslušajte tedaj!... Bilo je strašno — bilo je strašnejše od vsega, kar si morete misliti!... Ljubila sva jo oba: moj brat Henri in jaz!...«

»Ljubila sta jo?« je kriknil Nostradamus s strašnim glasom.

A ta pošast je plakala s tihimi, nemimi solzami. Z grozo je gledal princ te solze, ki so padale na njegovo roko kakor kaplje skelečega ognja. Sam pri sebi se je zaklel, da ne pove ničesar več, in vendar je nadaljeval še v istem trenutku:

»Z bratom Henrijem sva jo posečala v njeni ječi v Templu, zdaj skupno, zdaj vsak posebej. In ker se je branila še vedno, sem ukazal, naj jo denejo na tezalnico...«

»Na tezalnico!« je zavpil Nostradamus, trgaje si prsi z nohtni. »Kaj! To šibko, nežno bitje na tezalnico! Krvnik je trl njene uboge, krasne ude! In vi ste jo ljubili in se je niste usmili!...«

Franc je turobno odkimal z glavo. Nostradamus je hitel. Vsa človeška in nadčloveška znanost mu je odpovedala v tem trenutku. Čutil je samo še neizmerno bol, ki mu je trla srce kakor rabljeva vretena telo njegove ljubljene. Krvavo je pomeril France in dejal s hripavim, jedva razumljivim glasom:

»Nadaljujte! In daj nebo, da bi imel moč, poslušati vas do konca...«

»Pijačo!« je hlastnil Franc. »Umiram!...«

»Nadaljujte!« je zavpil Nostradamus.

(Dalje prih.)

Proda se:

6 Plišastih foteljev in kanape. Polzve se v upravnistvu. 1593

ENONADSTROPNA HIŠA

z lepim vrtom v Ljubljani. Kupcu stanovanje na razpolago. Polzve se v upravnistvu. 1572

NAJVEČJI DALJNOGLED

v Ljubljani (astronomski refraktor), komplet, z 13 različnimi okularji in stojalom vred je na prodaj. Natančnejša pojasnila daje uprava lista. 1587

LEPA VILA SE TAKOJ PRODA.

Za 1 družino, 5 sob, najlepša lega v okolici Maribora z lepim sadonosnikom. Ponudbe na upravnistvo tega lista v Mariboru pod »Mil kraj« št. 1585.

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat (Doppelfolio) skoraj nov se prodaja. Naslov v upravnistvu. 1575

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najboljšem stanju. Več se polzve pri posestniku Francetu Gledetu v Kohlerlehu 28 Kočevju. 1525

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najboljšem stanju. Več se polzve pri posestniku Francetu Gledetu v Kohlerlehu 28 Kočevju. 1525

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najboljšem stanju. Več se polzve pri posestniku Francetu Gledetu v Kohlerlehu 28 Kočevju. 1525

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najboljšem stanju. Več se polzve pri posestniku Francetu Gledetu v Kohlerlehu 28 Kočevju. 1525

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najboljšem stanju. Več se polzve pri posestniku Francetu Gledetu v Kohlerlehu 28 Kočevju. 1525

POSESTVO

Četrte ure od žel. postaje, tarne cerkve, šole in pošte na ravnini v najlepši občini v Kočevju v Staricerkvi, se prodaja iz proste roke in po ugodni ceni. Isto so lahko z žetvijo, živino in z vsemi prilikami takoj prevzame in meri 28 oralov. Ozidi so polni lesa in le 2-3 četrte ure oddaljeni od hiše. Les črn in bukov. Hiša, klet in hlev so zidani in pokriti z opeko. Vse v najbol